

آموزش تفکر به کودکان

(تمرینات عملی برای کودکان ۸-۱۴ سال)

تألیف و ترجمه

دکتر محمد نجفی

(عضو هیأت علمی دانشگاه اصفهان)

محمد رضا مرادی

دکتر رضاعلی نوروزی

(عضو هیأت علمی دانشگاه اصفهان)

طاهره بابازاده

پارسانا

.....	۶۵
.....	۶۵
.....	۶۹
.....	۶۹

فهرست مطالب

.....	مقدمه	۷
-------	-------	---

فصل اول: تفکر سازمان دهنده

.....	درس ۱: مشاهده کردن ویژگی‌ها	۱۱
.....	درس ۲: مشاهده کردن شباهت‌ها	۱۳
.....	درس ۳: مشاهده کردن تفاوت‌ها	۱۵
.....	درس ۴: طبقه‌بندی کردن	۱۷
.....	درس ۵: مقایسه کردن	۱۹
.....	درس ۶: مرتب کردن براساس اندازه و زمان	۲۱
.....	درس ۷: اندیشیدن درباره‌ی مفاهیم	۲۵
.....	درس ۸: تعمیم دادن	۲۷
.....	درس ۹: نقشه‌های مفهومی	۳۰

فصل دوم: تفکر تحلیلی

.....	درس ۱۰: بررسی رابطه‌ها	۳۷
.....	درس ۱۱: بررسی الگوها در توالی‌ها	۳۹

فصل سوم: تفکر ارزیابانه

.....	درس ۱۲: تشخیص واقعیت از گمان	۴۵
.....	درس ۱۳: تشخیص نتیجه‌گیری‌های قطعی و غیر قطعی	۴۷
.....	درس ۱۴: بررسی درست بودن یک ادعا	۵۰

درس ۱۵: تشخیص اطلاعات مربوط از اطلاعات نامربوط	۵۳
درس ۱۶: تصمیم‌گیری	۵۶
درس ۱۷: توجه به نظر دیگران	۶۰
درس ۱۸: پرسیدن سؤالات بهتر	۶۳

فصل چهارم: تفکر خلاق

درس ۱۹: نتایج خلاق	۷۱
درس ۲۰: تفکر خلاق معکوس	۷۳
درس ۲۱: طرح‌های خلاقانه	۷۶
درس ۲۲: خلاقیت با اشیاء تصادفی	۷۹
درس ۲۳: خلاقیت دیداری	۸۲
درس ۲۴: تفکر خلاق برای استفاده از وسایل	۸۴
پاسخ‌های احتمالی	۸۷

مقدمه

دانش‌آموزان باید با فرایند تفکر صحیح آشنا شوند و یاد بگیرند در مورد مسائل و موضوعات مختلف درست فکر کنند. آنها نیاز دارند فرایندهای تفکر را که می‌توانند برای اندیشیدن به مسائل و موضوعات از آنها استفاده کنند، یاد بگیرند. دانش‌آموزان باید سؤالات مفید را یاد بگیرند و هنگام تفکر در مورد موضوعات مختلف به روش‌های گوناگون این سؤالات را از خود بپرسند. تفکر در مورد تفکر یا فراشناخت آنها را توانمند می‌سازد و به آنها مجموعه‌ای گسترده از ابزارهای شناختی قابل استفاده ارائه می‌دهد. طراحان برنامه‌های درسی تصور می‌کنند که دانش‌آموزان این فرایندها را به‌طور طبیعی یاد می‌گیرند، اما پژوهش‌ها نشان می‌دهند که این چنین نیست و برای یادگیری این فرایندها باید از برنامه‌های درسی ویژه استفاده کرد.

در حدود ۲۰ فرایند برای پرورش تفکر وجود دارد که یادگیری آنها برای فکر کردن بهتر و مؤثرتر، اهمیت دارد. این فرایندها در این کتاب، مشاهده‌ی شباهت‌ها، تفاوت‌ها، طبقه‌بندی کردن، مقایسه، رابطه‌ها، تشخیص، تصمیم‌گیری، و سایر فرایندهایی است که در فهرست کتاب آمده است.

فرایندهای تفکر در کتاب به تفکر سازمان‌دهنده، تحلیلی، انتقادی یا ارزیابانه و خلاق مربوط است. برنامه‌ی درسی به‌کار گرفته شده برای این منظور شامل ریاضیات، زبان، مطالعات اجتماعی و علوم تجربی است. تمرینات این کتاب فضا و بستری را برای دانش‌آموزان فراهم می‌کند که فرایندهای اصلی تفکر را تمرین کنند، سؤالاتی را یاد بگیرند و هنگام استفاده از فرایندهای اصلی تفکر اینها را از خود بپرسند.

نکات مربوط به پوشه‌های کار دانش‌آموز

۱- هر فصل این کتاب با یادداشت‌های مقدماتی (صفحه‌ی اول درس) آغاز می‌شود که مربوط به معلمان است تا با دانش‌آموزان درباره‌ی آن صحبت کنند. این صفحه شامل یک مثال